

Lunds kommun

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Gymnasieskolan Vipan i Lunds kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lunds kommun att senast den **1 augusti 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristerna avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Lunds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper)
- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; 6 kap. 7-8 §§ gymnasieförordningen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

Åtgärder

- Se till att undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. I detta ingår att läraren genomför strukturerade lektioner med ett varierat lektionsinnehåll där eleverna får det stöd som de behöver för att kunna utvecklas utifrån sina egna förutsättningar.
- Se till att elever ges ett individuellt och anpassat stöd utifrån förutsättningar och behov.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Lunds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

- Se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.
- Se till att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn, som ska anmäla detta till huvudmannen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Lunds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Normer och värden)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att det vid skolan bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. I detta ingår ett aktivt arbete för alla människors lika värde och för jämställdhet mellan kvinnor och män.
- Se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i undervisningen vid gymnasieskolan Vipan. Undervisningen innebär inte ett aktivt lärarstöd för alla elever då det förekommer att elever inte får ta del av lärarens stöd under lektionerna, eftersom de antingen uppmanats till eget arbete på annan plats än klassrummet eller anvisats till annan aktivitet som inte är kopplad till lektionsinnehållet. Skolinspektionen bedömer vidare att alla lärare inte anpassar undervisningen så att alla elever ges den ledning och stimulans de behöver för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer vidare att utbildningen vid Gymnasieskolan Vipan inte utformas på ett sådant sätt att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Utredningen visar att det under vissa lektioner inte råder studiero och att det, trots vidtagna åtgärder, finns elever på skolan som inte känner sig trygga. Främst gäller detta flickor som känner sig otrygga på skolan till följd av sexuella trakasserier trots skolans arbete för att förebygga kränkande behandling av elever. Vidare visar utredningen att alla lärare inte anmäler till rektorn när en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Detta leder till att rektorn inte heller kan anmäla alla kränkningar till huvudmannen. De kränkningar som rektorn anmäler anmäls inte alltid skyndsamt.

Skolinspektionen bedömer också att skolans värdegrundsarbete inte motsvarar författningskraven. Trots vetskapen om problem med kränkningar och trakasserier

bland vissa elever bedrivs inte ett gemensamt värdegrundsarbete som når alla lärare och alla elever.

Slutligen bedömer Skolinspektionen att elevhälsan vid Gymnasieskolan Vipan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande på ett sätt som motsvarar skollagens krav.

Föreläggande

Undervisning och lärande

Aktivt lärarstöd

Skolinspektionen bedömer att undervisningen vid gymnasieskolan Vipan inte innebär ett aktivt lärarstöd för alla elever. Utredningen visar att inte alla lärare genomför strukturerade lektioner med ett varierat lektionsinnehåll så att elever kan och vill delta. Det framkommer också att elever uppmanas att arbeta på annan plats än i klassrummet, eller uppmanas att lämna undervisningslokalen för att istället ta en promenad och att de då inte ges stöd av läraren under lektionen.

Av skollagen framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Elever beskriver i intervju att stödet från lärarna under lektionerna varierar. Det finns lärare som ger bra stöd, men det finns också lärare som inte ger stöd. Flera elever uppger vid intervju att läraren i ett ämne inte förklarar så att de förstår och att de inte kommer att klara av att nå kunskapskraven på grund av detta. Det är mycket svårt att hänga med på lektionerna eftersom den läraren inte förklarar utan bara säger att eleverna ska arbeta självständigt, enligt eleverna. En elev beskriver att det finns lärare som går för fort fram i kunskapsinnehållet och som lägger lektionerna på en nivå som blir för svår för eleverna. Detta leder, enligt eleverna till att det blir stökigt under lektionerna och att hälften av eleverna inte klarar av proven. Elever uppger vid intervju att de kan få gå promenad istället för att delta i idrottsundervisningen. Promenaden genererar närvaro vid lektionerna enligt eleverna. Elever säger också att anledningen till att de väljer promenaden är att de inte klarar av idrotten och det då inte är så kul att delta. Eleverna säger att långa lektionspass påverkar deras resultat negativt, då de bara vill bli klara och inte orkar anstränga sig för att nå längre. En elev säger att lärare, i såväl gymnasiegemensamma ämnen som yrkesämnena, låter eleverna arbeta fritt och sitta var de vill i syfte att skapa studiero under lektionerna. Lärarna befinner sig i klassrummet och går inte runt och kontrollerar eleverna som sitter på andra platser. De elever som går ut ur klassrummet ägnar sig inte åt skolarbete, säger eleven. Flera andra elever säger att de får bra stöd av lärarna. En av de intervjuade eleverna säger att de ofta får sluta tidigare i ett ämne. Lektionstiden är 150 minuter men lektionen avslutas ofta efter 90 minuter, säger eleven.

En del av de intervjuade lärarna som undervisar på introduktionsprogrammen känner till att elever tycker att de får för lite lärarstöd. Lärare säger att långa lektionspass, på upp till fyra timmar, gör att eleverna inte orkar koncentrera sig med sämre studiero som konsekvens. En lärare säger att hen planerar sina lektioner så att eleverna kan åka hem och arbeta med uppgifterna istället för att delta i de långa lektionspassen om de vill. De flesta elever väljer då att åka hem, säger läraren.

Biträdande rektorer uppger vid intervju att skolan har genomfört en förändring som innebär långa lektionspass. En biträdande rektor säger att hen vet att det har förekommit att lärare planerar lektionerna så att eleverna får arbeta hemma men att detta inte sker systematiskt. En annan biträdande rektor säger att hen har sett exempel på att elever inte får så mycket gjort när de arbetar på annan plats än i klassrummet. De biträdande rektorerna tror att lärarna låter eleverna arbeta på en annan plats än i klassrummet dels för att det ska vara studiero i klassrummet och dels som ett sätt att skapa pedagogisk variation.

Rektorn uppger vid intervju att det inte har kommit till hans kännedom att lärare släpper hem elever innan lektionstiden är slut men att det säkert kan förekomma att vissa lärare gör det. Rektorn menar att det är viktigt att undervisningstiden används i skolan. Skolan har inte en tillräckligt likvärdig utbildning och det varierar för mycket mellan de olika lärarna, menar rektorn. Rektorn säger att skolan behöver en undervisningspraktik där det finns balans mellan praktiska och teoretiska inslag och att skolan arbetar med att ämneslagen ska se till att undervisningen är likvärdig i ämnena. Vidare berättar rektorn att skolan arbetar med en modell med längre lektioner. Rektorn säger att en högskoleförberedande kurs i matematik är schemalagd med ett enda långt undervisningspass på fyra timmar en gång i veckan.

Individanpassning

Skolinspektionen bedömer att alla lärare inte anpassar undervisningen efter elevernas enskilda behov och förutsättningar. Utredningen visar att undervisningens nivå inte anpassas så att alla elever ges den ledning och stimulans de behöver för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Av skollagen framgår att de lever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Cirka en tredjedel av de elever som besvarat Skolinspektionens elevenkät uppger att de får för lite utmanande arbetsuppgifter i skolan. Flera elever uppger vid intervju att undervisningen i ett gymnasiegemensamt ämne inte anpassas utifrån deras förutsättningar och behov. En elev berättar vid intervju att hen ligger långt fram och att hen mest får sitta och vänta in andra elever som behöver mycket hjälp. En annan elev säger att hen har studerat matematik, fysik och andra ämnen i sitt tidigare hemland och att tempot i de kurser som eleverna läser på Gymnasieskolan Vipan är väldigt långsamt. En tredje elev tycker att undervisningen i svenska är för enkel.

Cirka en tredjedel av den personal som besvarat Skolinspektionens enkät uppger att de inte har utrymme att ge stimulerande uppgifter till alla elever. Lärare uppger vid intervju att det finns elever som kan nå längre i sin kunskapsutveckling men att det är

ett klimat i klassrummet som gör att det inte är gynnsamt för elever som vill nå längre. På Skolinspektionens fråga om det finns utrymme för stimulans och utmaningar i undervisningen i de gymnasiegemensamma ämnena svarar en lärare att detta inte hinns med i klassrumssituationen. Flera lärare säger att skolan tappar bort elever som är duktiga. Detta leder till att eleverna förlorar motivationen och nöjer sig med lägre prestationer, menar lärarna. Lärare i Idrott och hälsa uppger att flera elever nöjer sig med lägre betyg i ämnet trots att de kulle kunna nå längre. Samtliga intervjuade lärare i en intervjugrupp menar att det finns en kultur på skolan som leder till att elever som skulle kunna nå längre i sin kunskapsutveckling nöjer sig med lägre prestationer och sämre betyg.

Biträdande rektorer uppger vid intervju att skolledningen pratar mycket om vad som är ett bra lektionspass. I samband med kommunikering av underlag för detta beslut uppger rektorn, via huvudmannen, att det finns avsatt tid för arbetslag och ämneslag att arbeta med ledning, stimulans och extra anpassningar i undervisningen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom huvudmannens verksamhet vid Gymnasieskolan Vipan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som finns för verksamheten, finner Skolinspektionen skäl att förelägga Lunds kommun att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Studiero

Skolinspektionen bedömer att utbildningen vid Gymnasieskolan Vipan inte utformas på ett sådant sätt att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Utredningen visar att såväl elever som lärare och biträdande rektorer anser att studieron brister i vissa klasser och under vissa lektioner och det övergripande strategiska arbetet på skolan inte är tillräckligt för att komma tillrätta den bristande studieron.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Elever från flera intervjugrupper uppger att mycket undervisningstid försvinner från lektionerna när lärare måste argumentera med elever. En elev säger att halva klassen använder mobiltelefoner och filmar under lektionerna, vilket stör andra elever som vill arbeta. Elever berättar att det kan vara stimmigt och skrikigt och till och med kaos i klasserna. De ger exempel på att elever skriker rakt ut, att det ofta är bråk och att det inte går att koncentrera sig under lektionerna. Elever pratar, slåss och skriker under lektionerna och lärarna säger inte alltid säger till, säger intervjuade elever. En elev säger att hen inte har studiero nog att koncentrera sig i skolan och därför måste ta hem skolarbetet som läxa. Några elever uppger vid intervju att det är stökigt på en del lektioner men lugnt på andra. En elev säger att skolan behöver arbeta mer för att stoppa stöket på lektionerna och att hens mentor känner till att det är stökigt i klassen. Mentorn har hittat en bra strategi för att skapa studiero under hens lektioner men ingen övrig insats har gjorts från skolan menar eleven. En annan elev säger att de flesta elever

i hans klass arbetar under lektionerna och att de använder mobiltelefonerna i studiesyfte.

Samtliga intervjuade lärare delar elevernas bild att det på vissa lektioner och i vissa klasser inte råder studiero. Om undervisningsgrupperna är stora är det svårt att hålla studieron, säger lärarna. En lärare menar att det blir stökigt när många nyanlända elever inte hänger med i undervisningen, eftersom de inte förstår det språkliga innehållet. Flera lärare säger att det är ett problem när eleverna under skoltid använder mobiltelefoner till annat än skolarbete. Lärarna säger att det kan bli stökigt och oroligt när många elever med särskilda behov finns i samma klass och när lektionerna är långa. Resultat gällande trygghet och studiero mäts i elevenkäter och trygghetsundersökningar säger en lärare. Utifrån föregående års resultat för studieron har skolledningen sagt att lärarna ska jobba mer med värdegrundsfrågor men att det är upp till lärarna hur de vill arbeta med detta. Skolan har inte följt upp hur arbetet har gått, säger lärarna. Lärarna uppger vidare att de inte på flera år har fått någon kompetensutveckling kring hur de kan arbeta med studiero och trivsel på lektionerna. Lärarna säger att all personal på skolan nog inte ser till att skolans ordningsregler efterlevs på samma sätt. Rektorn stöttar inte lärarna i arbetet med att efterleva regler, säger en lärare. Lärarna uppger vidare att de inte känner till åtgärdstrappan gällande disciplinära åtgärder och därför inte tillämpar den. De säger också att skolans ordningsregler inte efterlevs av alla lärare.

Biträdande rektorer uppger vid intervju att studiero är ett utvecklingsområde på skolan. Målet är att alla lärare ska arbeta med studieron alltid, på alla lektioner och lärarna har fyllt i en enkät där de berättat vad de önskat kompetensutveckling inom. De säger att det finns en diskrepans i hur skolan arbetar med studieron och hur det landar hos eleverna. De biträdande rektorerna säger också att de arbetar med lärarnas ledarskap för att stärka studieron men att det är svårt att få signaler tillbaka från eleverna. De biträdande rektorerna säger att de vet vilka lärare som inte är med i arbetet med att stärka studieron. En biträdande rektor säger att även hen behöver kompetensutveckling kring hur man som rektor samtalar med lärare om deras undervisningspraktik kopplat till studiero.

Rektorn uppger vid intervju att det är de biträdande rektorerna som ansvarar för lärares individuella kompetensutveckling. För att säkerställa studiero på lektionerna arbetar skolan med en tillgänglig lärmiljö, säger rektorn. När det pedagogiska arbetet fungerar så blir det studiero, enligt rektorn, som även uppger att han nu tittar på hur resurser kan fördelas för att skapa studiero i klasser med höga elevantal. Rektorn säger slutligen att arbetslagen arbetar med gemensamma regler som alla ska följa och att långa lektionspass är ett sätt att skapa studiero.

Trygghet

Skolinspektionen bedömer att det, trots vidtagna åtgärder finns elever på skolan som inte känner sig trygga. Utredningen visar att det finns flickor som upplever att de blir utsatta för sexuella trakasserier av andra elever.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Några flickor säger i intervjuer att de inte känner sig trygga på skolan. Elever, såväl flickor som pojkar, uppger vid intervju att de inte känner sig trygga i skolan bland annat på grund av allt bråk på lektionerna. En elev säger att många i klassen pratar nedlåtande om flickor och kommenterar deras kroppar. Eleven menar att det borde komma en kurator till klassen och prata om detta eftersom det finns pojkar som stör på lektionerna och säger hotande eller sexistiska kommentarer till flickor. Många flickor känner sig utsatta på skolan, säger flera elever, och framhåller att skolan behöver arbeta mer med detta. Några flickor säger att de berättat för rektorn att pojkarna sagt nedvärderande saker om dem. Enligt eleverna kallade rektorn då till samtal och kuratorn pratade enskilt med eleverna.

Lärare uppger vid intervju att det i trygghetsundersökningar har framkommit att det finns flickor som känner sig otrygga vid skolan. Lärare uppger vid intervju att det finns en medvetenhet om att skolan måste arbeta med att flickor känner sig utsatta på skolan. Skolan har försökt göra olika platser tryggare genom att exempelvis ta bort buskar framför matsalen. En lärare säger att lärarna har lyft behovet av trygghetsvårdar på skolan men att det inte finns några resurser till detta. Lärare uppger vid intervju att de bland annat använder byggbranschens material "Stoppa machokulturen" i syfte att förebygga kränkningar.

Rektorn uppger vid intervju att det kommer in många anmälningar till honom kring sexuella trakasserier och att det kommer fram i elevsamtal att flickor kan vara utsatta på skolan. Rektorn uppger att skolans personal är medvetna om att det sker sexuella trakasserier på skolan och att skolan jobbar med att förebygga det. De åtgärder som skolan satt in detta läsår är feministiskt självförsvar och en utvecklingsinsats med sexualrådgivare som cirka hälften av skolans ettor har tagit del av, säger rektorn.

Målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att även om det sker ett arbete för att förebygga kränkande behandling av elever vid skolan, fullgör inte skolan sitt ansvar vad gäller skyldigheten att anmäla kränkande behandling. Utredningen visar att alla kränkningar inte anmäls till rektorn vilket leder till att rektorn inte kan anmäla kränkningarna vidare till huvudmannen. Utredningen visar också att rektorn inte anmäler de kränkningar som han har fått kännedom om skyndsamt till huvudmannen.

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Elever som intervjuas säger att mobbning och kränkande behandling inte alltid tas på allvar från skolans sida. Flera elever säger att det finns lärare som inte reagerar trots att det sker kränkningar under lektionerna. Flera elever säger att de har lyft till rektorn att det förekommer kränkningar i klassrummet men att ingenting har hänt efter det. Flera intervjuade elever tycker att skolan måste arbeta mer för att förebygga kränkningar. I den skolenkät som Skolinspektionen genomförde inför tillsynen 2017 svarar 30 procent av eleverna att skolan inte arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling.

Flera lärare uppger vid intervju att de inte får något stöd av skolledningen trots att incidenter skett i klasserna. Flera lärare säger att skolan borde arbeta mer för att förebygga kränkningar och att det nu är upp till varje lärare att agera när något väl har hänt. En lärare säger att det finns rutiner för att anmäla kränkande behandling, både på skolan och på det arbetsplatsförlagda lärandet (APL). Lärare i en intervjugrupp uppger att de anmäler de kränkningar som de hör och ser till rektorn. En lärare säger att det är nytt för den här terminen att de också ska skriva en anmälan om kränkande behandling.

Rektorn uppger vid intervju och lärare inte alltid anmäler de kränkningar som förekommer. Rektorn säger att arbetet för att förebygga kränkande behandling bygger på att mentorskapet för klasserna fungerar. Om mentorskapet inte fungerar ska mentorerna signalera till elevhälsan och enligt rektorn får elevhälsan sådana signaler. Insatser som då sker kan vara att läraren eller gruppen får stöttning, säger rektorn. Många lärare är duktiga på att lösa problem i stunden och gör då ingen anmälan säger rektorn. Skolans anmälningsrutin är heller inte känd för alla, säger rektorn vid intervjun. Rektorn uppger vidare att det inte finns en pågående diskussion på skolan om vad som är en kränkning. Vad som är en kränkning är inte självklart för alla skolans lärare, säger rektorn. Slutligen uppger rektorn att han skickar in anmälningar om kränkningar som inkommit till honom till huvudmannen någon gång per termin men dock inte så ofta som en gång i månaden.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom huvudmannens verksamhet vid Gymnasieskolan Vipans inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som finns för verksamheten, finner Skolinspektionen skäl att förelägga Lunds kommun att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Värdegrundsarbetet

Skolinspektionen bedömer att Gymnasieskolan Vipans värdegrundsarbete inte motsvarar författningarnas krav. Utredningen visar att trots vetskapen om problem med kränkningar och sexuella trakasserier bland vissa elever bedrivs inte ett gemensamt värdegrundsarbete som når alla lärare och alla elever. Utredningen visar även att resultaten av det värdegrundsarbete som ändå sker behöver följas upp av rektorn på ett tydligare sätt. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att det, trots en del genomförda åtgärder, saknas ett systematiskt och skolövergripande arbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet.

Av läroplanen framgår att var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildningen ska gestalta och förmedla. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling.

Elever uppger vid intervju med Skolinspektionen att skolan behöver arbeta mer med värdegrunden och killars och tjejers rättigheter på skolan. En elev svarar på frågan om hur skolan arbetar med värdegrundsfrågor, att de har haft en aktivitet med självförsvar för tjejer och kuratorssamtal för killar men utöver detta, inga andra aktiviteter som handlar om värdegrund. I Skolinspektionens elevenkät 2017 svarar över hälften av eleverna att de inte pratar om, alternativt inte vet om de pratar om jämställdhet mellan könen i skolan.

Lärare uppger vid intervju att de önskar mer arbete kring värdegrundsfrågor och en lärare säger att det finns en medvetenhet om att skolan måste lyfta värdegrunden. En lärare säger att det behöver bedrivas mer värdegrundsarbete vid skolan eftersom det finns "en fruktansvärd kvinnosyn bland eleverna". Som det är nu är det upp till varje enskild lärare hur de arbetar med värdegrunden, säger lärarna. Det är fritt val för lärarna om de vill arbeta med värdegrunden och alla arbetslag följer inte upp hur värdegrundsarbetet har gått, säger några lärare. Lärare från en annan intervjugrupp säger att det värdegrundsarbete som sker vid skolan innebär att värdegrundgruppen delar ut material och lyfter frågor. Flera lärare säger att det inte blir några konkreta resultat av värdegrundsarbetet vid skolan, att det skulle behövas göras mer och att lärarna inte får den kompetensutveckling och ledning kring värdegrundsarbetet som behövs för att de ska klara uppgiften. En lärare säger att det är svårt att nå ut med arbetssätt för värdegrundsarbete till varje enskild lärare, även om skolledning arbetar mycket med detta. Lärarna tror att svårigheten att nå ut med värdegrundsarbetet beror på att alla lärare har en hög arbetsbelastning. Två lärare säger att skolledningen kontrollerar att lärarna arbetar med värdegrundsarbetet genom en checklista och genom lektionsobservationer.

Rektorn uppger vid intervju att skolan behöver göra mer insatser kring värdegrund och även följa upp arbetet. Rektorn säger att värdegrundsarbetet är ett fortsatt utvecklingsområde för skolan och att det finns mycket kvar att göra. Rektorn säger också att det finns stora variationer mellan hur olika program och lärare arbetar med värdegrundsuppdraget i undervisningen. Det finns lärare som arbetar bra med värdegrunden och det finns lärare som inte hinner med. Värdegrundsarbetet når därför inte skolans alla elever, säger rektorn.

Elevehälsan

Skolinspektionen bedömer att elevehälsan vid Gymnasieskolan Vipan inte arbetar fräst förebyggande och hälsofrämjande på ett sätt som motsvarar skollagens krav.

Utredningen visar att de olika funktionerna i elevhälsan främst arbetar åtgärdande och att det saknas en styrning av den samlade elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Av skollagen framgår att för eleverna ibland annat gymnasieskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Lärare uppger vid intervju att nuvarande elevhälsa inte hinner arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Lärarna säger att det inte finns tillräcklig tillgång till skolsköterska och att det därför finns väldigt lite förebyggande arbete på de nationella programmen. Skolsköterskan är inte klar med hälsosamtalen i februari eftersom hen har så mycket att göra och skolan har en tuff elevgrupp med större behov än tidigare, säger lärarna. Det går att anlita en skolpsykolog som konsult vid utredningar i individärenden, men samtliga lärare säger att skolan inte tar in skolpsykologskonsulten för hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Rektorn leder inte elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete, säger flera av elevhälsans representanter. Samtliga elevhälsorepresentanter uppger vid intervju att de inte har fått något uppdrag avseende förebyggande och hälsofrämjande arbete från rektorn och att det inte finns någon elevhälsoplan på skolan.

Elevhälsans representanter uppger vidare att det inte finns någon skolpsykolog som deltar i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. De uppger att det är uttalat från rektorn att psykolog bara ska tas in för individärenden. Skolpsykolog har inte deltagit vid några elevhälsomöten under det senaste året men det finns ett behov av att anlita skolpsykolog för hälsofrämjande och förebyggande insatser, som till exempel gruppobservationer och handledning, säger flera intervjuade. Skolan anlitade dock inte konsulten till sådana insatser, säger de. Flera av de intervjuade uppger att skolan inte upplyser eleverna om att det finns möjlighet att kontakta skolpsykolog.

Kuratorer uppger att skolan inte har tillräcklig tillgång till kurator utifrån elevernas behov. En av kuratorerna säger att hen inte hinner med att arbeta hälsofrämjande och förebyggande, eftersom all tid går åt till individärenden och administration.

Skolsköterskan uppger att det inte finns tillräcklig tillgång till skolsköterska på skolan. Skolsköterskan säger att hen använder cirka 5-10 procent av sin arbetstid till hälsofrämjande och förebyggande insatser. Det är ungefär samma fördelning för övriga skolsköterskor på skolan, menar hen.

Studie- och yrkesvägledare säger att de bedömer att elevhälsan inte kan arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande eftersom skolan inte har någon skolpsykolog, eftersom skolsköterskorna inte hinner med och eftersom eleverna har större behov av kuratorsresurs än den som finns idag.

Skolan har ett problem med det hälsofrämjande arbetet, säger rektorn. Rektorn uppger att det inte beror på ett resursproblem, utan att skolan måste arbeta på ett annat sätt. Skolan behöver handleda grupperna mer istället för att vänta på att akuta åtgärder måste vidtas, menar han. Rektorn säger att han medvetet har satsat på specialpedagoger som arbetar hälsofrämjande genom att handleda lärarna i att skapa en tillgänglig lärmiljö. Däremot har rektorn inte gett övriga elevhälsan något direktiv kring hälsofrämjande och förebyggande arbete, säger rektorn. Det är nytt för skolan att elevhälsan ska arbeta på gruppnivå, säger rektorn. Det finns ingen elevhälsoplan och ingen uppdragsbeskrivning för elevhälsan, men det är en levande process i ledningsgruppen att förändra synsättet mot ett mer hälsofrämjande och förebyggande arbete, säger rektorn. Rektorn uppger att det inte har funnits någon skolpsykolog som har varit med och analyserat behovet av hälsofrämjande och förebyggande insatser på gruppnivå. Vidare uppger rektorn att skolsköterskornas och kuratorernas hälsofrämjande uppdrag idag består av hälsosamtal och några insatser på gruppnivå.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom huvudmannens verksamhet vid Gymnasieskolan Vipan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som finns för verksamheten, finner Skolinspektionen skäl att förelägga Lunds kommun att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Lunds kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Lunds kommun uppfyller författningarnas krav inom arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Lunds kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Lunds kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Inger Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Inger Börjesson

X Åsa Kildén

Föredragande
Signerat av: Åsa Kildén

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Gymnasieskolan Vippan

Fakta om Gymnasieskolan Vipan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Lunds kommun under våren 2018. Gymnasieskolan Vipan besöktes av Skolinspektionen mellan den 6 och den 8 februari 2018.

Gymnasieskolan Vipan anordnar utbildning inom samtliga fem introduktionsprogram samt vid åtta nationella program, Barn- och fritidsprogrammet (BF), Bygg- och anläggningsprogrammet (BA), El- och energiprogrammet (EE), Handels- och administrationsprogrammet (HA), Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL), VVS- och fastighetsprogrammet (VF), Vård- och omsorgsprogrammet (VO). Gymnasieskolan Vipan har 1101 elever läsåret 2017/2018. Av dessa läser 209 elever ett introduktionsprogram och 892 elever ett nationellt program. Skolan leds av en rektor med stöd av sex biträdande rektorer och en intendent. Verksamheten är uppdelad i olika arbetslag.

Måluppfyllelse

Skolverkets statistik visar att läsåret 2016/2017 var andelen avgångselever som erhöll en gymnasieexamen inom tre år 68,5 procent. Samma år var andelen avgångselever med gymnasieexamen totalt 84,8 procent (87 procent för flickor och 83,3 procent för pojkar). Sett över en treårsperiod har andelen avgångselever som får en gymnasieexamen ökat med drygt 5 procentenheter. År 2017 var den genomsnittliga betygspoängen på samtliga nationella program 12,8 (13,4 för flickor och 12,4 för pojkar) vilket är ungefär samma resultat som tidigare år (år 2016 12,8 och år 2015 12,6). Det framgår av statistiken att den genomsnittliga betygspoängen år 2017 varierar, mellan som lägst 11,4 poäng på VVS- och fastighetsprogrammet till som högst 15,3 poäng på Hotell- och turismprogrammet.

Elever i årskurs 2 har under vårterminen 2017 besvarat Skolinspektionens enkät. På frågan om det är studiero på lektionerna har 56 procent av de elever som besvarat enkäten uppgett att studieron är god. Vidare har 81 procent av eleverna uppgett att de känner sig trygga på skolan.